

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Beiușul.

Sibiu, 2 Septembrie n.

Deputatul kossuthist al cercului Beiuș, Barta Ferencz, ales cu voturi românești, și-a depus mandatul, după ce a ajuns căpătit într-un post bun de notar public regeșc, incompatibil cu deputăția, și Luni, săptămâna trecută, s'a făcut alegere nouă de deputat dietal în Beiuș.

Partidul kossuthist, pe motivul, că cercul a fost al *seu* în trecut, a candidat ca urmaș al lui Barta pe directorul de bancă Kardos Árpád, om cu totul necunoscut pe terenul politic, dar om cu foarte multe parale, iar partidul național român, pe motivul, că cercul e românesc, a candidat pe părintele Dr. Vasile Lucaciu, pe cel mai bun dintre cei buni ai noștri, însă om sărac, care n'are de unde să cheltuiască și să plătească pe alegători.

E caracteristică chiar și *candidarea* făcută în acest cerc românesc, atât de mult exploatat în trecut de străini; iar rezultatul alegerii, cunoscut deja cetitorilor noștri, trece drept eveniment politic de cea mai mare însemnătate.

A fost ales adevărat cu o majoritate impunătoare de peste optsute de voturi candidatul partidului național român, părintele Dr. Vasile Lucaciu, și a căzut cu rușine candidatul kossuthist, directorul de bancă Kardos, susținut de întregul aparat al guvernului.

Beiușul s'a ridicat deci sus, foarte sus, pe orizontul vieții noastre publice, în urma acestei învingeri splendide, și întreaga opinie publică română e încântată de ținuta energică și bărbătească a poporului și a conducătorilor din acest cerc.

Bucuria e generală printre Români, pentru că au isbutit să trimită în cameră pe cel mai bun orator

ce-l au Românii din statul ungar, pe părintele *Lucaciu*, în stare să țină concurența cu oricine din dieta ungară, chiar și cu contele *Apponyi*, și e nespuse de mare bucuria aceasta, tocmai pentru că *Beiușul* i-a dat mandat părintelui *Lucaciu*, ca să poată intra în dietă.

Vom spune, că de ce. Până acuma credința generală era, că acest colț de țară, acest expus colț al românismului e pierdut pentru cauza națională română, e cucerit cu totul de Maghiari și la viață nouă românească nu va mai putea fi adus niciodată. S'a dovedit însă, că credința aceasta era neîntemeiată. Poporul a fost bun și cu sentimente naționale totdeauna în Beiuș, ca și pe vremea când trimetea deputat la dietă pe domnul *Parteniu Cosma*, însuși fiu al *Beiușului*; și dacă a căzut în nepăsare, în letargie, s'a întâmplat numai din lipsa de conducători conștiinți și energici, cari să-l deștepte și să-l povățuiască.

Fecioara n'a fost moartă deci, cum zice scriptura, ci a dormit numai! Au venit însă conducătorii chemați ai poporului românesc la Beiuș și au deșteptat-o din somn, și fecioara a intrat în luptă cu curaj și energie și a *învingut*!

Meritul învingerii dela Beiuș este deci în prima linie al deputaților naționali români, cari săptămâni întregi au stat în cerc, deșteptând, luminând și îmbărbătând poporul, și este de căutat și în nimerita candidare făcută în acest cerc, punându-se pe steag numele unuia dintre ai noștri, care singur e steag național!

Insemnătatea învingerii partidului național român în acest cerc, considerat ca cucerit pentru totdeauna din partea Maghiarilor, este apoi aceea, că tocmai Beiușul, acest colț de țară mai înapoiat în conștiința națională, vine și prin alegerea părintelui *Dr. Vasile Lucaciu* de deputat, dă *aprobare* desăvârșită a-

titudinei pe care au avut-o până acuma deputații naționali români în dieta țării, *confirmă și justifică politica lor, decretându-o de politică a poporului român*, și răstoarnă prin aceasta de tot afirmarea ministrului de interne *Andrássy*, că deputații naționaliști români stau singuri cu părerile lor, poporul nu-i aprobă!.

Invingerea dela Beiuș a partidului național român are deci o însemnătate cu mult mai mare decum s'ar crede și decum se încearcă presa maghiară să-i dea.

Ne bucurăm și noi de frumoasa învingere, ca și care negreșit că vor urma și altele, dacă deputații noștri își vor face și de altădată datorința, așa ca la Beiuș, și cum (nu fie cu supărare) puteau să și-o facă și la *Bocșa*, pentru a ne scăpa de rușinea ce am pățit-o. Ne bucurăm, că s'a dat ocaziune părintelui *Lucaciu* să intre în dietă, unde va fi cel mai bun stâlp al partidului național român, și cel mai bun apărător al intereselor și drepturilor neamului nostru. Ne bucurăm chiar și în interesul Maghiarilor, pentru că avându-l acum între ei, se vor putea convinge, că nici părintele *Dr. Vasile Lucaciu*, cel mai temut naționalist român, nu voeste (după cum nu voeste nime dintre Români) să iee Ardealul în spate și să-l treacă dincolo de graniță, ori să iee Carpații în desagi și să-i mute pe malul Tisei, ci voeste și el aceea ce voesc toți Românii și toate naționalitățile nemaghiare din patrie: *drept și dreptate pentru toți*, respectarea legilor aduse de Maghiari și în părțile lor favorabile pentru Nemaghiari!

Iar atâta e îndreptățit să ceară fiecare cetățean care-și împlinește datorințele față de patrie și tron cu credința cu care și-o împlinește Românii!

Transacția.

Din faptul, că ministrii-prezidenți *Beck* și *Wekerle* nu-și mai dau întâlniri dese, ca mai înainte, se scoate concluzia, că chestia cu reînnoirea pactului vamal-comercial între Ungaria și Austria e rezolvată, și că se așteaptă numai redeschiderea parlamentelor, pentru ca întregul complex de proiecte să fie depus pe mesele corpurilor legiuitoare, în Budapesta și în Viena.

Foaia dela Viena „*Die Zeit*” primește dela un politician de frunte maghiar informațiuni foarte interesante în privința aceasta. La dorința Monarhului, — așa ni se spune, — guvernele vor prezenta încă în toamnă parlamentelor proiectele de referitoare la legarea pactului, pentru tot după dorința Monarhului, legile să fie votate până la finea anului, când Dămitorul voeste, ca transacția să fie încheiată negreșit până la finea lui Decem.

Stând lucrurile astfel, e de sine înțeles, că bugetul anului viitor nu putea să fie discutat și votat în cursul anului acestuia din partea parlamentului ungar, ci guvernul maghiar va cere indemnizarea pe patru luni, și încă numai decât după redeschiderea dietei, pentru ca să-i rămână cu atât mai mult timp pentru votarea proiectelor de lege referitoare la transacția cu Austria.

Guvernul unguresc contează la aceea, că indemnizarea nu va fi combătută și votarea ei nu va fi împedecată, nici de către Croați, nici de către naționaliști, mai ales după ce vor auzi și unii și alții, că *dorința Monarhului* este să se facă înțelegerea cu Austria negreșit până la finea anului, iar proiectele de lege referitoare la această învoială să fie votate și sancționate până la Anul-nou.

Tot din acest motiv nu vor ținea nici delegațiunile multe ședințe la toamnă, ci poate numai două-trei, pentru a vota și ele indemnizarea guvernului comun pe câteva luni, iar în sesiunea ordinară de primăvară vor rezolva apoi în mod mai amănunțit agendele cari aparțin cercului lor de competență.

Despre legile referitoare la garanțiile

FOIȘOARĂ.

Mănăstirea dela Sendomir.

Traducere, după Grillparzer.
(Urmare).

„A bătut miezul nopții. Domnia li-niște în castel. Elga dormia în odaia ei. Deodată se simți prinsă și trezindu-se din somn văzu la licărirea candelor pe soțul ei, care cu un felinar în mână îi porunci să se ridice și să se îmbrace. La întrebarea, că de ce? îi răspunse el: Tu ai dorit ca să cunoști secretele chioscului aceluia. Ziua nu se poate; dar dacă nu te temi de întunec și de vântul răcoros al nopții, atunci urmează-mi. Dar n'ai nici un gând rău? zise contesa; eri seară ai fost așa de ciudat. — Dacă nu voești să-mi urmezi, atunci rămâi! zise Starschensky și voia să se depărteze. Stai! strigă Elga. Dacă frica e o moștenire a femeilor, atunci eu nu sunt femeie. Și odată trebuie să punem capăt acestei stări de îndoială. Poate te-ai întors în sufletul tău, te-ai căit.

— Dacă voești să te convingi, scoală-te și mă urmează. — Elga sări din pat își îmbrăcă mantia de dormit și voia să vină. Dar într'aceia s'a pomenit copila, care dormia alături de ea. Incepu să plângă. Copila va deștepta locuitorii castelului, zise contele. Elga fără a zice un cuvânt luă pe micuța în brațe, o învăli într'un plet și urmă contelui.

„In modul acesta au parcurs grădina, numită după întrebuițarea ei de odinioară, grădina animalelor și-au ajuns la acel chiosc, țânta călătoriei lor. Contele se întoarsă spre soția sa și-i zise: Tu ai de gând să pătrunzi în cel mai ascuns secret al soțului tău. Vrei să-l surprinzi în călcarea credinței matrimoniale și să-l rușinezi în fața amantei desprețuite. Se poate însă, ca pericolul și câștigul să fie egal pe ambele părți. Înainte de ce intri, jură-mi, că tu n'ai comis în viața ta o asemenea greșală, ca și care fi imputezi soțului tău.

Tu cauți pretexte, zise Elga. — Femeie, treci pe dinaintea ochilor tăi toată viața ta trecută și dacă găsești vre-o pată, nu voesc să zic o înfierare, atunci nu pași în acest loc. — Elga se îmbulzi pe lângă

contele, ca să intre înăuntru. El i-se puse din nou în cale, strigându-i: Tu n'ai să intri până nu mai asigurat prin jurământ.

Pune mâna pe capul copilului tău și jură-mi!

— Atunci puse Elga mâna dreaptă pe capul copilului adormit și zise: Deși îmi pare de tot de prisos un asemenea jurământ, despre ceace tu însuși poți fi convins pe deplin, totuși întăresc! — Stai, strigă Starschensky, e destul. Intră și vezi.

„Contele descuie. Au suit niște trepti înguste, cari i-au dus la o ușă deasemenea încuiată. Contele deschise și aceasta și intrară într-o odaie spațioasă, a cărei parte din fund era despărțită prin o perdea cenușie. Contele puse scaune la masă, aprinse la felinarul său două lumini de stearin, înfipse în două sfeșnice grele de metal, scoase din lădița mesei un mănunchiu de hârtii, făcu semn nevastei sale să șeară, el încă luă loc la masă. Elga privi jur împrejur, dar nu observa pe nime. Șezu și asculta.

„Contele apropiindu-se de lumină, începu a citi din hârtiile ce le avea înainte: Recunosc de asemenea, că am avut relațiuni nepermise cu fiica starostelui La-

schek; înainte și după căsătoria ei cu contele Starschensky. Unicul copil al căsătoriei lor... Ne mai pomenită calumnie! strigă Elga și se ridică. Cine ar cutreza să-mi dovedească astfel de lucruri? — Oginsky! strigă contele. Scoală și întărește cele spuse! La cuvintele acestea a desfăcut el perdeaua și o figură de bărbat apără, zăcând pe paie, legat cu lanțuri de perete. — Cine mă chiamă zise prinsonerul. — Elga e aici, zise contele și întreabă, dacă e adevărat că v'ati iubit?

— De câteori se mai repetez încă aceasta, zise prinsonerul svârcolindu-se în lanțurile sale, da, am avut relații cu dânsa! Ai auzit? strigă contele către soția sa, care stătea palidă și înmărmurită. Ia cheile acestea și desfă lanțurile acestui om! Elga sta la îndoială. Atunci își scoase contele sabia sa de jumătate din teacă și Elga se supuse. Zuruind căzură lanțurile la pământ și Oginsky păși înainte. Ce voști dela mine? zise el. — Tu mai vătămât în cele mai nobile sentimente ale mele, răspunse contele. Tu știi prea bine în ce mod își dau satisfacție bărbații cavaleri pentru vătămări. Aici ai această armă, continuă el, scoțând a doua sabie ce o avea în

constituționale și despre proiectul de lege referitor la reformele electorale, așteptate toate din partea opiniei publice din țară și promise de guvernul maghiar, nu știe să spună nimica politicianul care a dat informații ziarului „Die Zeit” în chestia transacției. Acestea deci nu vor fi prezente dietei la toamnă, ori și dacă vor fi prezentate, rămân pe la comisiuni, până la primăvară, căci chestia cea mai urgentă este, reînnoirea pactului vamal comercial cu Austria.

Va merge oare lucrul atât de neted cum crede ori cum așteaptă guvernul maghiar? Cine poate să știe înainte! De multeori furtuna parlamentară se naște pe neașteptate, ca din senin, din nimica. Dar odată ivită pe orizontul parlamentar, cu greu mai poate fi delăturată. De aceea, bine zice ziarul „Die Zeit”, că viața politică are să fie la toamnă foarte vie, atât în Austria, cât și în Ungaria. Mai ales însă în Ungaria, unde în lunile Noemvrie și Decemvrie poate să fie chiar critică, dacă Croații și naționaliștii se vor ține de cuvânt și vor combate și împedeca votarea oricărui proiect de lege, până nu li-se face lor dreptate. Pentru că după toate semnele, nu vor fi singuri când vor face mizerii guvernului, ci vor fi sprijiniți și de poporali, cari vreau să iasă din coaliție și să formeze partid de opoziție. În cazul acesta situația guvernului apoi nu va fi de invidiat.

Iubileul principelui bulgar.

Mercuri, în ziua Adormirii Născărei de Dumnezeu, s'a serbat în Sofia, în toate orașele și satele din Bulgaria, bileul de 20 de ani de domnie a principelui Ferdinand. Amănuntele acestui praznic național bulgăresc ni-le dau telegramele trimise din Sofia în următoarele:

Pe o vreme din cele mai frumoase, s'a celebrat în Sofia ca o mare serbare națională jubileul de 20 de ani de domnie a principelui Ferdinand al Bulgariei.

La ora 6 și jum. dim., 31 focuri de tun anunțau plecarea dela palat a principelui și copiilor sei spre a se îndrepta spre câmpul lui Marte, unde o mulțime imensă, venită din capitală și provincie, aștepta pe Suveran, împreună cu corpul diplomatic, miniștrii, toate autoritățile, corporațiile, societățile și armata, în paradă.

După ce a salutat armata, principele a primit din mâinile ministrului de război, în numele armatei, o medalie comemorativă a serviciului făcut 20 ani ca comandant suprem al armatei.

Principele s'a îndreptat apoi spre capelă, unde s'a ținut doxologia cea mare. După serviciul divin trupele au defilat în chip admirabil, iar principele a primit felicitările corpului diplomatic.

Reprezentantul României, cel dintâi, a remis principelui o scrisoare de felicitare autografă a regelui Carol. Suveranul

Bulgariei a primit apoi felicitarea sindicului, clerului, miniștrilor. Președintele conziliului a prezentat principelui un raport tipărit, care în peste 40 foi conține un istoric al mersului afacerilor statului în ultimii 20 de ani și o expunere a situației actuale a Bulgariei, comparată cu cea de la 1887.

Printre cei cari au felicitat pe principe s'au observat în special membrii actualei Săbrie, membrii încă în viață a Costituantei de la Tirnovo, cari în 1887 au ales pe principele Ferdinand ca suveran al Bulgariei, supraviețuitori legiunei bulgare care a combătut în 1877, și primarii, 2000 la număr, tuturor comunelor din Bulgaria.

Serbarea s'a continuat până seara târziu.

Principele a decorat un mare număr de Bulgari și străini cu ocazia jubileului seu și a dăruit 100.000 franci pentru institutul de tuberculoși, și 10.000 franci pentru școlarii lipsiți de mijloace.

Poporul este adânc impresionat de manifestul publicat în ziua jubileului, dîminea, în care principele, făcând o comparație între trecut și prezent, declară, că succesul obținut se datorește mai ales admirabilelor calități ale poporului bulgar, și invită tinerile generații să continue frumoasa operă începută, inspirându-se de patriotismul ultimelor două generațiuni, cari au știut să prețuiască libertatea și să fructifice sacrificiile Rusiei pentru emanciparea țării.

Toți suveranii și șefii de state au adresat principelui călduroase felicitări telegrafice din incidentul jubileului.

Telegrame de felicitări continuă să sosească din provincie cu miile. Principele pare foarte satisfăcut de aclamațiunile poporului seu bulgar și nu se arată obosit de sarcinile ce i-se impun de această sărbătoare.

Dintre telegramele domnitorilor, e foarte călduroasă a Impăratului și Regelui Francisc Iosif I. și a Țarului Nicolae.

La banchet a vorbit ministrul Gudev și Genadiev, apoi principele Ferdinand. A vorbit și fostul ministru-preșident Radoslavov, exprimându-și părerea de rău, ca principele Bulgariei încă nu a putut fi încoronat ca rege al Bulgariei.

În ziua următoare, Joi, delegațiunile din provincie s'au întrunit în sala Săbriei, și ministrul Genadiev a rostit o frumoasă vorbire ocazională, scoțând la iveală meritele marilor bărbați de stat bulgari Stambulov și Petkov, cărora are să mulțamească Bulgaria starea ei de astăzi. Au mers apoi toți la mormântul lui Stambulov, Petkov (ambii uciși cum se știe) și al altora, unde Metropolitul din Sofia a oficiat parastas cu asistență numeroasă. Ministrul Genadiev a rostit și aci o mișcătoare vorbire, cu care a stors lacrimi din ochii tuturor.

AMVONUL.

Cuvântare la Schimbarea la față a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Cristos,

ținută în biserica catedrală din Sibiu,

de George Joandrea, diacon.

„Și încă grăind El, iată nor luminos i-a umbrat pe dâșii, și iată glas din nor zicând: Acesta este Fiul meu cel iubit, întru Care bine am voit, pe Acesta să-l ascultați!” Mat. c. 17 v. 5.

Impărate al cerurilor și Domn al pământului, cu cucernicia și smerenia celui mai mic slujitor întru cele înalte, sufletul meu cuprins fiind de dumnezească frică, în genunchi cad înaintea tronului Tău cereșc, și din acest loc sfânt, unde după robia babilonică a bisericii noastre drept măritoare o sficioasă capelă cu hramul Schimbării Tale la față aproape un veac și jumătate a preamărit Dumnezeirea Ta, dar unde în urma sufletului candid al fericitului întru pomenire servitorului Tău, arhierul Andrei plămuitu-s'a, iar sub părinteasca îngrijire și energică conducere a actualului nostru preasfințit arhieru Ioan ridicatu-s'a acest marelui și sfânt lăcaș al Tău, acest Sion românesc, rogu-Te ferbinte, dă-mi Doamne putere și tărie sufletească, ca bun cuvânt să răspund înaintea feții Tale, dumnezeieștile Tale învățături cu luminată minte înaintea credincioșilor adunați aici să le pot împărtași, preamărind ale Tale faceri de bine și lăudând vecinicia Ta atotputernicie!

Iubiți credincioși!

Chemu-vă pre voi astăzi în muntele Tavorului, ca împreună să auzim glasul Dumnezeului celui viu, al Tatălui celui fără de început, Care prin nor luminos a mărturisit întru dumnezeescul Duh adevărul ființei Fiului celei pururea vecinice.

Veniți dar împreună cu mine să ne ridicăm pe un moment din noianul acestei lumi vremelnice, și cu ochii sufletelor noastre și cu inimi cucernice să urcăm acest munte sfânt, unde o preasfântă lucrare a revelațiunii dumnezeiești omenirii se desopere, pe carea sfânta noastră maică Biserica o serbează în tot anul sub numirea de „Schimbarea la față a Mântuitorului Iisus Cristos”.

Din sfintele evanghelii ale sinopticilor Matei și Luca cetite azi se învederează apriat, că Domnul nostru Iisus Cristos înainte de înfricoșatele Lui patimi a luat cu sine pe cei mai aleși dintre apostoli, „pe Petru, pe Ioan și pe Iacob și s'a suit cu dâșii pe muntele Tavorului, ca să se roage. Și Iisus schimbătu-s'a la față înaintea lor. Și a strălucit fața Lui ca soarele și hainele Lui s'au făcut albe ca lumina. Și iată s'au arătat lui Moise și Ilie cu dâșul grăind. Și răspunzând Petru a zis lui Iisus: Doamne, bine este nouă a fi aicea! De îți este voia, să facem aicea trei colibi, una Ție, una lui Moisi și una lui Ilie! Și încă grăind el, iată nor luminos

i-a umbrat pe dâșii, și iată glas din nor zicând: Acesta este Fiul meu cel iubit, întru Care bine am voit, pe Acesta să-l ascultați”.

Iată un scurt reasumat din textul sfintelor evanghelii de azi! Iată cea mai eclatantă dovadă, că însuși Tatăl „cel cereșc” numește pe Iisus Cristos „Fiul său cel iubit” îndemnându-ne, ca pe Acesta să-l a cultăm! Iată o nouă lucrare a descoperirii Sale dumnezeiești!

Vecinica Dumnezeire descoperitu-s'a de altfel omenirii din legea veche în multe locuri și sub felurite împrejurări. În cartea Genezis c. 24 aflăm citatul, că: „A zis Domnul către Moisi: Sue-te la mine în muntele Sinai și să stai acolo și-ți voi da ție lezepezi de piatră și porunci. Și s'a pogorât Domnul în nor și a stăut înaintea Lui acolo Moisi și a chemat numele Domnului. Și a trecut Domnul înaintea feții lui și s'a chemat: Domn, Dumnezeu, îndurat, milostiv, îndelung răbdător și mult milostiv și adevărat”. Iar din a III. carte a Impăraților (c. 19 v. 7) ne îndreptăm lămurit, că: „Suitu-s'a Ilie în muntele Horivului și a intrat acolo într-o peșteră. Și iată cuvântul Domnului către dâșul și a zis: Să ești și să stai în munte înaintea Domnului și iată va trece Domnul. Și după foc glas de vânt subțire și acolo va fi Domnul”. Și în urmă profetul David în strune și organe cântă preamărirea Unului Dumnezeu, zicând: Tavorul și Ermonul întru numele Tău se vor bucura. Căci întru mărturisire și în mare podoabă Te-ai îmbrăcat. Imbrăcându-te-ai cu lumina ca cu o haină”.

Și acum la preastrălucita Schimbare la față a Mântuitorului Iisus, după ce trecut-a umbra legii și darul a venit” înșiși Moise și Ilie, stâlpii mărturisitori ai Testamentului vechiu, de față sunt la Preamărirea Lui strălucire și fără șovăire mărturisesc înaintea aleșilor din Apostoli adevărata Dumnezeire a lui Iisus. Intuneșul legii, în care a fost Moisi și Ilie, delăturat a fost prin luminosul nor al Dumnezeirii Fiului lui Dumnezeu. Insuși Moise, cel ce a văzut pe unul Dumnezeu în foc și în rug, văzând acum în Tavor dumnezeirea Fiului Său, a strigat: Trecut-a umbra legii cea neputincioasă și a venit cu adevărat Țristos Adevărul”.

Din împrejurarea, că la Schimbarea la față a Mântuitorului Țristos de față au fost și Moise și Ilie, reiasă adevărul nerăsturnaver, că Iisus este plinitorul legii, că El stăpânește și peste cei vii, și peste cei morți și că toate prorociile din legea veche întărite și sfinite sunt prin viața, minunile, patimile, și învierea Lui de mai târziu.

Cei trei aleși ai Apostolilor cuprinși fiind de strălucita aureolă a luminei dumnezeiești întăritu-s'au în credința, că Iisus, Celce mai târziu a avut să suferă moarte pe cruce, iar după trei zile să învieze din morți, a fost cu adevărat Fiul lui Dumnezeu, învățându-ne și pe noi să credem întrânsul și să ascultăm de învățăturil sublimale Lui. În deosebi apostolul Petru văzând în Iisus pe Dumnezeu cel de săvârșit și omul desăvârșit, plin de har și de adevăr esclamat-a: „Doamne bine este nouă a fi aicea! Soarele cel simțitor acunsu-s'a de razele dumnezeirii Lui, în gerii slujau cu frică și cu cutremur, cerriurile s'au spăimântat, pământul s'au cutremurat, văzând pe pământ pe Domnul mării.

Dumnezeu a trimis însă pe Fiul său pe pământ nu ca să judece lumea, ci ca să se mântuească lumea prin El. Dar mântuirea omenirii îndeplinitu-s'a prin înfricoșatele Lui patimi și moarte pe cruce. Sublimele lui principii mântuitoare, credința, dragostea și nădejdea creștinească s'au plămuit și s'au înrădăcinat în „peatra cea din capul unghiului” numai suferința de bună voie.

Mântuirea omenirii și prin urmare mântuirea noastră condiționată este și de a noastră conlucrare. Iar conlucrarea aceasta consistă întru a avea credință neclintită în Dumnezeu, învățată dragoste către dâșul, către noi și către deaproapele și o nădejde nețărmurită în puterea celui Preainalt. Căci: „Fără credință nu este

manta și te postează înaintea mea! — Nu voi duela: strigă Oginsky. — Te voi uila! strigă Starschensky și înaintă spre el. Într'aceea se auzi larmă pe trepti. Elga, care până aci a stat nemișcată, sări la ușă și încercă să o deschidă, strigând după ajutor. Starschensky o ajunse, tocmai pe când pusesse mâna pe iver, o împinse deoparte și încuie ușa. Timpul acesta îl folosi Oginsky și până când contele era ocupat la ușă, el deschise în grabă fereastra și sări afară. Distanța n'a fost mare; Oginsky ajunse nevătămat jos și până ce contele fugi la fereastră sunau deja pașii fugarului în depărtare.

„Contele se întoarse apoi către soția sa. Complicele tău a scăpat, zise el, tu însă nu vei scăpa. — Poți tu crede o astfel de defăimare? îngână Elga. — Eu aceea cred, despre ce sunt sigur, și sigilului asemănării în trăsăturile acestui copil. Trebuie să mori și anume acum pe loc! — Elga căzu în genunchi. Fie-ți milă de mine! strigă ea. Fă cu mine ce vorești! Trimite-mă în exil! Aruncă-mă din casa ta, lasă-mă să-mi împlinesc restul vieții într-o mănăstire sau în temniță, numai lasă-mă să trăiesc! vreau să trăiesc!

— Contele se gândi un moment, apoi zise: Dacă tu prețuești această existență plină de rușine și de oroare, atunci: numai un mijloc mai e, care te-ar putea scăpa. — Spune-l, spune-l, să văta Elga. — Pata onoarei mele e acest copil, zise contele. Dacă ochii săi se vor închide pentru totdeauna, cine știe, poate mi-se va potoli mânia. Suntem singuri, nime nu ne vede, noaptea și întunerecul va acoperi această faptă. Mergi și omoară copilul! — Cum? eu? striga Elga. Să-mi omor copilul!

Fiară! Nebunule! Ce ai de gând cu mine?

— Dacă nu! striga Starschensky și ridică sabia dela pământ. — Stai! strigă Elga, oprește! voi face! Elga se aruncă asupra copilului, o sărută, o strânsă la pept și o acoperi cu o ploaie de lacrimi. — Tu stai la îndoială? strigă Starschensky și făcu o mișcare spre ea. — Nu! nu! striga Elga. Iartă-mă Dzeule, pentru ce-eace trebuie se îndeplinesc, ce-eace nu pot omite. Iartă-mă tu ființă născută într'un cîas nenorocit! Cu acestea strânse copila de nenumărateori la piept; cu capul întors apucă acul, care ținea strânsă manta ei; unealta solipea în mâna ei și bra-

țul înarmat se.... Oprește! strigă deodată Starschensky. Atăta am voit să știu și se văd dacă se mai află în tine un simțământ, care ar fi vrednic de lumina zilei. Dar e negru și noapte în sufletul tău. Copilul tău nu va muri, tu însă sperjuro, tu! și cu acestea îi împinse sabia în coastă, încât sângele ei curgea în valuri și căzu peste copilul nevătămat.

„Noaptea aceea a fost o noaptea de groază pentru locuitorii din ținutul din apropiere. Treziți de flăcările, cari roșiau cerul, au alergat către castel și au văzut cum chioscul cel vechi din partea vestică a zidului grădinei de animale de lângă castelul lui Starschensky era în flăcări. Toate încercările de al stânge au fost zadarnice; în curând a rămas ridicată numai ziduri negre, cari încunjurau ruinele arse fumegânde. Au voit să scoale pe conte, dar nu era nicăiri, nici el, nici soția lui, nici copilul. Locul incendiului a fost cercetat și ce-i drept s'au găsit oase de om, dar nu s'a putut constata dacă aceste sunt rămășițele dela trei oameni.

(Va urma).

cu putință a plăcea lui Dumnezeu". Dar: „De așa avea încă credința, iar dragoste nu am, nimica nu sunt". Și: „Prin nădejde ne vom mântui!”

Credința cea adevărată nu consistă numai în simpla și lănceda mărturisire a existenței unei ființe supranaturale, ci ea trebuie manifestată și prin îndeplinirea de fapte bune și a poruncilor lui Dumnezeu. Căci zice evanghelistul Mateiu: „Nu tot celce zice mie: Doamne, Doamne, va intra întru împărăția cerurilor, ci celce face voia Tatălui meu, carele este în ceruri”. Prin urmare, nu prin enunțări sterile, nu prin vorbe săci sau frumoase sunătoare și nu prin un cult extern fariseic își arată omul credința în Dzeu, ci prin cultul intern al temerii de Dumnezeu isvorât dintr-o inimă curată și nepângărită, dătătoare de viață și rodnică în fapte bune.

Tot așa și adevărata dragoste creștinească se poate manifesta numai prin o curată abnegațiune de sine. Isus Christos a zis către apostoli: „De vrea cineva să vină după mine, să se lapede de sine. să-și ia crucea sa și să vină după mine!” Să lăpădam dar și noi pornirile cele rele din sufletele noastre și pentru dragostea cătră Dumnezeu și deapropoale să luăm crucea, să suportăm cu creștinească răbdare orice soiu de suferințe, bine știind, că o renaștere, o reînviere a omului și prin urmare a popoarelor numai prin suferințe se poate face. Priviți cu ochii sufletelor voastre la groaznicile suferințe ale apostolilor și învățăcelilor lui Isus! „Aceștia prin batjocură și bătăi au luat ispită, încă și în legături și în temniță. Uciși au fost cu petri, herestruiți-s-au, ispițiți au fost cu ucidere de sabie, au murit. În pustii rătăciți-au, în munți și în peșteri și în creptăturile pământului”. (Pavel, Filip. 3, 8).

(Va urma).

NOUȚĂȚI.

Dela curtea română. Luni, săptămâna trecută, Maiestățile Lor, Regele și Regina României au părăsit castelul Peleş din Sinaia, reședința de vară, pentru a merge în străinătate. Marți au sosit la Viena, la 2 ore d. a. în cel mai strict incognito, fiind primiți la gară numai din partea însărcinatului de afaceri al României, dl. Cantacuzino, de funcționarii înalți ai căilor ferate și de poliție. Au stat puțin în sala curții, apoi au plecat în trăsura la hotel, unde au rămas până la Mercuri dimineața, când au plecat mai departe. Maiestatea Sa Regina, a vizitat Marți d. a. monumentul împărătesei Elisaveta, depunând o coroană pe el.

Peregrinaj la sf. mănăstire Hodoș-Bodrog. La sărbătoarea „Adormirii Născătoare de Dumnezeu”, au peregrinat la sf. mănăstire a Hodoș-Bodrogului, nu mai puțin decât 25,000 suflete din jurul Aradului, ba chiar și de prin Bihor. Grupurile au fost permise de egumenul mănăstirii, părintele arhimandrit *Augustin Hamza* și de protosințelul *Roman R. Ciorogar*. Comunele au venit cu corurile lor, cari au cântat alternativ la sf. liturgie și la celelalte ceremonii religioase, cari s'au întipărit adânc în inimile credincioșilor peregrini.

Alt proces. Cetim în „*Bunul Econom*”, următoarele: „Procurorul din Deva, pentru notița „*Prelații la Maiestatea Sa*” publicată în „B. E.” nr. 19 din a. c., a acuzat pe proprietarul-editor al revistei noastre, pe motiv, că a lăsat să se publice știri referitoare la politică, fără a avea revista noastră cauziunea prescripției de lege. Noțița aceea cuprinde din cuvânt în cuvânt, un conclud al Sinodului diecezei Aradului, referitor la școale, reproduc din „*Revista Bistriței*”.

Cununie. Dl. *Romulus Curiaș*, proprietar în Chimindia, își va sărbători cununia cu dsoara *Anicuța Tănase*, în bis. gr. ort. din Totoi, la 26 Aug. v. (8 Septembrie n.) 1907.

Prinos plăcut oamenilor și lui Dumnezeu. Neconsolații frați ai răposatului *Zacharie Moga*, fost măștru frânzelar, anume *Stefan Moga*, măștru frânzelar și membrii familiei sale, dăruiesc întru odihna vecinică a răposatului, la fondul „*Văduvelor și orfanilor*” cor. 10, la fondul „*Masa învățăcelilor meseriași*” cor. 10, și la fondul „*Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace*” cor. 10; *Petru Moga*, măștru frânzelar și membrii familiei sale, dăruiesc: la fondul de 20 bani pentru cumpărarea unei case cor. 5, la fondul „*Văduvelor și orfanilor*” cor. 5, la

fondul „*Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace*” cor. 5; la cest din urmă fond mama răposatului, văduva *Ana Moga n. Tineu*, dăruiește 5 cor., sau în total cor. 50.— Pentru acest prinos exprimă mulțăminta sa „*Comitetul Reuniunii sodalilor români din Sibiu*”.

† Dr. Vasile Găina. La încheierea foii primim trista știre, pe care o dăm cu multă părere de rău, că profesorul de dogmatică dela facultatea teologică a universității din Cernăuți și ales *rector* pentru anul școlar care acum se începe, *Dr. Vasile Găina*, a decedat în mod subit în Cernăuți, în urma unui atac de apoplexie, în etate de 39 ani.

Congresul bisericeii sârbești chemat să aleagă patriarh în locul lui *Brancovici*, se va întruni la *Carloviți* în ziua de 1 Octomvrie. Se crede, că va fi ales episcopul *Smeilovici* dela *Vârșet*, candidatul *Sârbilor radicali*.

Moștenirea lui Grigorescu. La 11 August s'a făcut în Câmpina, de către administratorul financiar, fiind de față domnii *Dr. C. I. Istrati* și avocatul *Dim. C. Ștefănescu*, prețuirea averii lăsată de pictorul *N. Grigorescu*. A lăsat bani 230,000 lei, un număr de tablouri, și casele din Câmpina. Legatară universală e soția pictorului.

Colonizări. În comitatul Hunedoarei vor fi colonizați iarăși 2500 ciangăi, și anume pe hotarul comunelor *Peștișul-de-jos*, *Deva* și *Șoimuș*, sigur în credința deșartă, că în ăst chip populațiunea română mai ușor va putea fi maghiarizată.

Pustiirea unei comune. În comuna *Nagytoronya* a isbucnit zilele acestea un foc îngrozitor, care a cuprins întreaga comună. Comuna numără cam 800 suflete, dintre cari mai mult ca două treimi au rămas sub cerul liber. Paguba e foarte mare. Vicecomitele a cerut ajutor din partea guvernului pe seama celor bănuțiți de foc.

Furturi mari în o mină de aur. În minele de aur dela *Ruda*, lângă *Deva*, se află între băeși o bandă, care fură de câțeva vreme aur din mine. Nu de mult a dispărut din această mină aur în valoare de 80,000 coroane. S'a pornit cercetare pentru a pune mâna pe făptuitori.

A defraudat prea puțin. Notarul comunal din *Giralt*, cu numele *Peczer*, după defraudare de bani comunali, a luat-o spre America. A scăpat fără să fie descoperit, până la debarcare pe țărmul Americii. Aici însă i-s'a refuzat debarcarea, pe motivul, că nu are banii recerțiți de legile pentru emigranți. A fost deci pus pe vaporul „*Blücher*” și trimis înapoi. În *Hamburg* a fost prins de poliție și escortat autorităților ungare.

Inchiderea congresului socialist. Congresul socialist internațional s'a închis în 14 August. Viitorul congres se va ținea la *Copenhaga*.

Nu se țin controale. Primim înștiințare oficială dela magistratul orașului *Sibiu*, că în urma ordinului ministrului de honvezi în anul acesta nu se țin obișnuitele întruniri de controlă ale soldaților din rezervă ori concediați ai armatei comune și ai honvezimei. Oficerii și gaștii în rezervă au însă să se înștiințeze și în anul acesta, ca până acuma, în modul usual.

Congres internațional în București. Mercuri în 4 Septembrie nou se deschide în București congresul internațional al petrolului. Întrunirea se va face în sala mare a Ateneului. Vor urma excursiuni la mai multe izvoare mai însemnate de petrol, iar în urmă, *Duminecă*, discuții în sala senatului.

Casa lui Basta. Zilele trecute s'au împlinit trei sute de ani dela moartea lui *Basta*, asasinul marelui voevod român *Mihail Viteazul*. Întâmplarea a voit, ca tocmai în ziua aceea aniversară, să se înceapă la *Viena* derămarea casei, care a fost proprietatea lui *Basta* și în care a locuit el multă vreme.

Telegrame confiscate. Ziarele din *București* scriu, că din România s'au trimis multe de telegrame de felicitare la adresa deputatului dietal *Dr. Vasile Lucaciu*, cari însă toate au fost înmânate ministrului unguresc de interne, nu adresatului.

Baile de aur dela Brad sunt în așa desvoltare mare, că pe când în 1885 abia au scos din ele 60 kilograme de aur, în 1906, au scos într'un singur an 1721 kilograme de

aur. Și în vreme-ce în 1885 un kilogram de aur costa pe întreprinzători 3300 coroane, azi abia le vine în 1300 cor. Sunt băi cu mare viitor.

Nefericire cu dinamită. Băeșul *Petru Jula* din comuna *Crăciun*, lângă *Deva*, a voit să ridice festivitatea unei cununii prin buibuturi de treasuri. Spre scopul acesta a aprins o patroană de dinamită, care a luat-o din mîne. A umblat însă atât de nechibzuit cu patroana, încât aceasta explodează, a rupt în bucăți pe nefericitul nuntaș.

Dela Beiuș la Sibiu, (după alegerea de deputat a dlui *Dr. Vasile Lucaciu*). Trenul se oprește la *Copșa*. — Ah! Te salut d-le Doctor! Dar de unde vii? — Boun jor d-le Protopop! Vin dela *Beiuș*. — Așa? D-le alegere? — Da! — Dar încătrău te duci d-le Doctor? — La *Sibiu*! — Mă bucur, mergem deci împreună. (Discursul se continuă în cupeu). — Aveți vre-o afacere urgentă la *Sibiu*, domnule Protopop? — Aș mai avea și altele, dar una e mai urgentă. Imi intră feciorul la miliție, ca voluntar, în *Octomvrie*, și trebuie să-i comand uniformă și cele de lipsă cătanelor. Și ca să poată fi toate gata până în *Octomvrie*, trebuie mai curând comdate. — Cum? Nu comandați la *Peșta*? — Deunde! Merg la *Petrașcu*, la *Sibiu*, la omul nostru. Pentru că să dăm banii la străini, când avem de-ai noștri? Și închipuiești, *Petrașcu* și-a instalat prăvălie cu tot felul de articole pentru militari și civili. Și pe lângă, că lucră bine și cu mult mai ieftin, apoi mai pune și material bun. Afară de asta voesc să-mi comand și eu niște reverenți eventual și un palton, că vine iarnă. — Am mai auzit și dela alții că *Petrașcu* lucrează foarte bine. Mergem deci împreună, d-le Protopop, căci mi-ar trebui și mie un costum de iarnă, și un palton. Să le comand la el!

13 ani a suferit soția mea de durere de cap reumatică și eu numai binecuvânta pot pe *Atotputernicul* că mi-a dat ideea să comand crucea dtale daplă electro-magnetică *R. B.* și nr. 86,967 — pentru că nevasta mea, — după ce a purtat crucea patru săptămâni, s'a vindecat de tot; pentru că apoi fac atenție pe oriși cine care suferă de reumă, să nu amâne comandarea crucei de minune. Eu am încercat toate, însă nimic n'a folosit, numai crucea dtale daplă electro-magnetică. Cu stimă *Valentin Hanbek, Károlyfalva*. Această scrisoare de recunoștință a primit-o dl *Alber Müller, Vadász u. 34*, inventatorul crucei duple electro-magnetice *R. B.* nr. 86,967 și noi numai bine o putem recomanda aceloră cari suferă de reumă, astmă și altele.

PARTEA LITERARĂ.

Filosofia dreptului.

Expunerea sistematică a tezelor de drept, dictate de rațiune, aparține filosofiei de drept. Pre cum la oricare știință, noțiunea ei se determină după formă și după obiect, așa și în știința dreptului noțiunea să refere la acțiune și la lege, fiindcă misiunea dreptului este să cenzureze acțiunile, să le pună în comparație cu legea, și pe baza rezultatului câștigat să restabilească echilibrul.

Acțiunea și legea sunt deci premisele dreptului, premisele noțiunii de drept, pentru că în lipsa lor dreptul n'are teren de mișcare. Ântăiu vin acțiunile, cari sunt interne sau externe, după cum ajung adevă la cunoștința altora, în mod direct sau indirect, și apoi vine legea, basată pe regulile practice, și menite să reguleze acțiunile prin reguli, cari se numesc teze adevă teze de drept.

Acțiunile pot să fie posibile și necesare, după cum aparțin lumii interne sau externe, adevă după cum sunt dictate de legea morală sau de legea de drept, pentru că legea morală cunoaște numai acțiuni posibile ear legea de drept numai acțiuni necesare. Va să zică, sunt acțiuni cari pot să se facă și sunt acțiuni cari trebuie să se facă.

Filosofia dreptului ne spune, că precum rațiunea e izvorul legilor morale, tot ea e și izvorul legilor de drept, pentru că rațiunea face posibilă existența oamenilor împreună, în comunitate, și tot ea nu permite libertate nelimitată nimenui, ci o reștrânge așa, ca să nu se lovească de libertatea altora, ceea-ce se face prin legi de drept. Prin urmare, dreptul e regulatorul acțiunilor externe omenești, pe cari le face să fie compatibile cu libertatea tuturor, și să nu se lovească de libertatea nimărui.

Și earăși rațiunea este aceea care dictează omului, ca libertatea garantată pe seama sa prin legile de drept să o întrebuințeze în mod rațional, spre binele său și al semenilor săi. Ear acțiunea aceea a omului, provocată de rațiune, e acțiune internă, pusă la cale de legile etice sau morale, cu cari filosofia de drept n'are nimic a face.

Scopul filosofiei de drept este numai precizarea modului, cum poate fi a-

dusă libertatea esterioră a omului în consonanță cu libertatea tuturor semenilor, și cum poate fi făcută posibilă esistența împreună a mai multor ființe raționale, a unei comunități; deci, obiectul filosofiei de drept îl formează numai drepturile stabilite, recunoscute și acceptate din partea rațiunii.

Necesitatea filosofiei de drept, ca doctrină de drept, e motivată prin reclamarea unei existențe sigure și libere pe seama fiecărei ființe omenești, și rațiunea omenească îi dă posibilitatea să facă legi pentru regularea acțiunilor libere.

Va să zică, legile residă în noi, pentru că noi avem facultatea de a le cunoaște și facultatea de a le înșira în mod sistematic într-o știință specială.

De aceea filosofia de drept n'are nimic a face cu *morală*, cu filosofia practică de care se deosebește în următoarele:

Morală se refere la omul intern și estern, filosofia dreptului numai la omul estern, adevă, la acțiunile omului, prin cari omul vine pus în atingere cu ceilalți semenii.

Morală determină necesitatea morală a acțiunilor omenești, filosofia dreptului determină posibilitatea lor morală.

Morală își esecută legile prin constrângeri interne (imaginea datorinței, respect față de lege) ear dreptul are la dispoziție constrângerea esterioră, legea.

Dreptul are de scop legalitatea, morală are de scop moralitatea, ceea-ce e, consonanța interioră a acțiunilor cu legea.

Un ram al filosofiei de drept e și *politica*, numită *doctrina prudenței*, și anume a prudenței de a trăi când e vorba de scopuri personale, și a prudenței de stat, când ea se refere la mijloacele acceptate pentru realizarea scopurilor de stat. Scopul de stat însuși ni-l determină numai mijloacele cele mai bune și mai eficace pentru ajungerea scopului de stat.

Mai rămâne să explicăm noțiunea dreptului pozitiv, pe care-l stabilește totdeauna puterea unei ființe înțelepte, a domnitorului, a suveranului, pe când dreptul natural îl stabilește rațiunea practică. Dreptul natural tocmai de aceea se estinde asupra tuturor oamenilor, ear dreptul pozitiv numai asupra celor ce recunosc puterea celui ce l-a croit: a suveranului. În lege e cuprins totdeauna dreptul pozitiv, în morală dreptul natural.

Masa studenților dela „Albina”.

Pentru ocuparea locurilor devenite vacante la „*Masa studenților*” dela institutul „*Albina*” se publică concurs.

Acei studenți de naționalitate română cari doresc să fie admiși la această masă au să-și înainteze la direcțiunea institutului până la 10 Sept. a. c. cererile instruite cu următoarele documente:

1. Atestat de botez.
2. Atestat despre averea părinților.
3. Testimoniul ultim școlar.
4. Atestat de primire în una din școalele medii din *Sibiu*.

Elevis actuali ai „*meselor studenților*” au să-și prezinte numai testimoniul ultim școlar.

Sibiu, 31 August 1907.

Direcțiunea institutului „*Albina*”.

Cărți și reviste.

„*Din ale bucatăriei țărânului*”, de *Ana Florea*. Numărul 11 din biblioteca despărțământului *Cluj* al „*Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român*”. Prețul 20 fileri esemplar.

„*Ioan A. Anderco*”, un scriitor maramurășan, de *Dr. E. Dăianu*. Numărul 12 din biblioteca despărțământului *Cluj* al „*Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român*”. Prețul 20 fileri.

„*Minna von Barnhelm*”. Una dintre cele mai vestite capod'opere ale literaturii germane clasice, redând viața cu adevărat germană, e „*Minna von Barnhelm*”, comedie în 5 acte a lui *C. E. Lessing*. Un mare scriitor german a numit-o „*Perla literaturii dramatice germane*”. — Caracterele sunt minunat redade, iar personajele se mișcă într'un cadru național german. Piesa e plină de sentimentalism și mai ales de humorul pătrunzător de ascuțit al Germanului, încât spiritul ți-e prins numai decât în farmecul piesei. Această comedie a apărut acum tradusă într-o românească curată și îngrijită făcută de dnii *Traian G. Stoienescu*, ziarist și student, și *Const. Ghițanu*, student, fiind provăzută și de număroase și interesante note explicative, și de o biografie și un comentariu critic. Prețul unui exemplar este 40 bani și se găsește de vânzare la toate librăriile.

Nr. 355/1907

[258] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător în comuna Ampoia, tractul Alba-Iulia, se descrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Salarul e 600 cor. din repartitie, relut de cuartir și lemne necesare pentru foc.

Petițiunile se vor înainta subscrisului oficiu, în termenul indicat, îndatorați fiind concurenții a se prezenta în comună spre a fi cunoscuți poporului.

Oficiul protopresbiterial, în conțelegere cu comitetul parohial.

Alba-Iulia, 14 August 1907.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Nr. 761—1907

[238] 3—3

Concurs

Devenind vacant postul al II-lea de învățător la școala confesională gr. or. română din comuna curat românească Marcoș în Treiscaune, prin alegerea fostului învățător Iacob Druga în comuna sa natală Ludișor, pentru ocuparea acestui post se descrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar în bani dela biserică 300 cor. în cari sunt compute 40 cor. venitul jumătate de cantor.

2. Până la finalizarea cu întregirea salarului la suma prescrisă de noua lege școlară va avea dela stat întregirea de 300 cor.

3. Dreptul de pădure și pășunat, cel puțin 15 cor.

4. Grădina școlară de circa 400 $\square$ 5 coroane.

5. Bani de cuartir 50 cor., eventual cuartir natural.

6. Știind să formeze și conducă cor, nu i se vor computa cele 40 cor.

Învățătorul va avea tot a doua Duminecă și sărbătoare a cânta în strună, a instrui școala de repetiție din toate obiectele prescise.

Concursurile provăzute cu documentele recerute sunt a se adresa oficiului protopresbiterial gr. or. al Treiscaunelor în Bereczk. Brețeu, 22 Iulie 1907.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Ad. Nr. pp. 897—1907

[248] 2—3

Concurs

În sensul veneratului ordin conzistorial din 15 Maiu a. c., de sub Nr. 5121 Bis., prin aceasta se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Finciu cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B, pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concurenții au să-și înainta suplicile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu în termenul prefapt și a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sf. biserică, spre a cânta, cuvânta și eventual a celebra serviciul divin.

Oficiul protopresbiterial român gr. or. al Clujului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Cluj, 3 August 1907.

Tulin Roșescu
protopresbiter.

[240] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători dela școalele confesionale gr. or. române din comunele mai jos însemnate, din protopresbiteratul Branului, se descrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Cristian, salar anual de 600 cor., plătit din cassa bisericească, în rate trilonare decursive, cuartir în edificiul școlăii, $\frac{1}{4}$ jug. grădina sau 10 cor. pentru grădina.

Respectivul învățător este obligat a servi și ca cantor împreună cu celalalt învățător, pentru care serviciu are și prestațiunile obișnuite dela popor, să conducă corul bisericesc în Dumineci și sărbători pentru care va primi deosebită remunerațiune conform desterității, să țină și școala de repetiție.

Moeciul-superior, salar 600 coroane și anume dela biserică 400 cor., iar dela stat 200 cor. Cuartir în edificiul școlăii și 2 stângini lemne de foc.

Dela concurenți se cere ca în Dumineci și sărbători să țină strună și să cânte alături cu școlarii.

Cuincuenalele se compută numai după anii de serviciu aici.

Concurenții își vor așterne rugărilor lor, instruite conform normelor în vigoare, în termenul indicat subsemnatului oficiu în Zărnești.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Branului, în conțelegere cu comitetele parohiale. Zărnești, 27 Iulie 1907.

Ioan Dan
adm. ppsc.

Ad. Nr. pp. 873—1907

[247] 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători în comunele Bica română, Călata-mare și Panic, prin aceasta se descrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Salar pentru fiecare post e 600 cor., din repartitie dela popor, cuartir și lemne de foc.

Refectanții au a-și așterne suplicile de concurs, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu, iar pentru a se face cunoscuți poporului, au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică, spre a-și arăta desteritatea în cânt și tipic.

Oficiul protopresbiterial român gr. or. al Clujului, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Cluj, 1 August 1907.

Tulin Roșescu
protopresbiter.

Nr. 384—1907

[243] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante, din comunele mai jos însemnate, din protopresbiteratul Orăștiei și Geoagiului se descrie concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Băcăinți, salar 600 cor.: a) 240 cor. din cassa bisericească, b) 200 cor. din repartitie și folosința unui pământ arător de 5 jugăre computat în 160 cor., c) cuartir și lemne necesare pentru încălzit.

2. Bozeș, salar 600 cor., 300 cor. din repartitie, și 300 cor. dela stat, cuartir și lemnele necesare pentru foc.

3. Rapoltu-mic, salar 600 coroane, 480 cor. din repartitie și 120 cor. se vor cere dela stat, cuartir și lemne de foc în natură.

4. Uroi, salar 600 cor., 480 cor. din repartitie și 120 cor. ajutor dela stat, cuartir și lemne de foc în natură.

5. Măgura, salar 600 cor., 400 cor. din repartitie și 200 cor. ajutor dela stat, cuartir și lemne de foc în natură.

6. Mermezeu-Văleni, salar 600 cor. din repartitie, cuartir și lemne de foc în natură.

7. Homorod-suseni și Joseni, salar 600 coroane din repartitie, cuartir în edificiul școlăii și lemne de foc în natură.

Refectanții își vor așterne cererile concursuale înzestrate cu documentele necesare subscrisului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar pentru a se face cunoscuți poporului, au a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în comună, spre a-și arăta desteritatea în cânt și tipic.

Orăștie, 4 August 1907.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Orăștiei, și Geoagiului, în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Vasile Domșa
protopresbiter.

De vânzare.

Un armăsar roib de 167 cm. înalt, bine dresat pentru călărit, acomodat și pentru povară, învățat la trupă și cu mers sigur se vinde. Informații se pot căpăta la locotenentul Weishappel, Sibiu, Trainkaserne.

[254] 2—3

Școală de lucru

pentru cusut în alb în mod practic, croitul hainelor, precum și pentru toate lucrurile de mână și broderie artistică, începe ca în toți anii în 2 Septembrie la (257) 1—3

Maria Lurz

Strada Măcelarilor Nr. 6.

AVIZ!

În Wachsmannsgasse Nrul 32 (Konradsche Wiese) se află de vânzare din mână liberă o casă, împreună cu grajd; 7 ani scutită de dare. [252] 2—3

Pălării

păroase pentru preoți români a cor. 8— și extrafine a cor. 9-60, model nou, după dorință, ușoare, în cea mai fină și mai frumoasă calitate, recomandă cu prețurile cunoscute de efitine

Carol Niedermaier

pălărier

33 strada Cisdădiei 33

„La pălăria roșie“.

La comande din afară, împachetarea, cutia și speșele postale sunt gratuite. Măsura se ia într-o pălărie potrivită cu centimentru din panglică neelastică. [210] 11—23

Nr. 233—1907

[255] 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului învățătoresc dela școala gr. or. română din Nădăștia-superioară, protopresbiteratul Hunedoarei, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Salar 600 cor. din repartitie dela popor, cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită rugarea cu documentele recerute subsemnatului oficiu protopresbiterial, în termenul indicat și să se prezente în comună spre a face cunoștință cu poporul și spre a-și arăta desteritatea în cântări. — Îndatorat fiind învățătorul ales să cânte în Dumineci și sărbători cu elevii la sf. liturgie, eventual a face și serviciul de cantor.

Hunedoara, 8 August 1907.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al Hunedoarei, în conțelegere cu comitetul parohial.

Avram P. Păcurariu
protopresbiter.

Nr. 394—1907

[250] 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Ilia, se descrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Booz, salar 600 cor. din repartitie pe popor, 2 stângini de lemne din cari este a se încălzi și sala de învățământ, cuartir și grădina școlară, eventual 10 cor.

2. Tărnăvița, salar 600 cor. din repartitie pe popor, cuartir în școala cea nouă, 3 stângini de lemne pentru încălzirea și a salei de învățământ și grădina școlară.

3. Godinești, salar 600 cor., și anume 500 coroane, din repartitie pe popor și 100 cor. folosința unei grădini, lemnele necesare și cuartir liber în edificiul școlăii precum și $\frac{1}{4}$ jugăr grădina pentru legumi.

4. Brășău, salar 600 cor., care se va acoperi din repartitie pe popor, apoi venitele cantonale uzitate dela serviciile la cari va lua parte alesul învățător, cuartir liber și lemnele necezare, precum și folosința grădinei școlare, cari toate dau un venit circa 200 coroane.

Dela concurenți se pretinde să fie cântăreți buni de strună, ca eventual să poată servi și ca cantori și să conducă coruri bisericesti; asemenea vor avea să instrueze și pe adulți.

Rugărilor sunt a se așterne însoțite de documentele recerute, în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Ilia, la 7 August 1907.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al tractului Ilia, în conțelegere cu comitetele parohiale.

George Oprian
protopresbiter.

Nr. 360/1907

[246] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători dela școalele confesionale gr. or. române din comunele mai jos însemnate, în protopresbiteratul gr. or. al Devei, se descrie prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“

1. Sânt-Andreeș, salar 600 cor., cuartir și lemne.

2. Suligete, salar 600 cor., cuartir și lemne.

3. Tâmpa, salar 600 cor., cuartir, grădina și lemne.

4. Varmaga, salar 600 cor., cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi de învățători să-și substearnă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial până la termenul susindicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare la sfânta biserică pentru cântare și cunoștința cu poporul.

Pentru anii pres'ați la alte școli cuincuenale nu se dau.

Deva, 24 Iulie 1907.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al tractului Deva, în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

George Romanul
protopresbiter.

„VICTORIA“ INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII. SOCIETATE PE ACȚII. Fondată la a. 1887.

Centrala în Arad, calea Arhiducelui Iosif Nr. 2 (vis-à-vis de primărie) casa proprie.

Filiala în Chișineu (Kisjenő) casa proprie.

Capital societar . . . 1.200.000— Cor.

Fond de rezervă . . . 900.000— Cor.

Depuneri spre fructific. 6.000.000— Cor.

Circulațiunea anuală . 150.000.000— Cor.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libele.

Pentru sumele depuse fără termen de abdicere și rămân la bancă pe timp mai scurt de 3 luni de zile, plătește deponenților 4% int., — iar pentru depunerile elocate pe timp mai lung de 3 luni de zile, după mărimea sumei depuse: plătește deponenților 4 $\frac{1}{2}$ % și 5% interese fără nici o detrager.

După toate depunerile contribuția (darea) de int. o plătește institutul separat.

Depuneri până la zece mii coroane, după starea cassei, se plătesc și fără de abdicere.

Escontează cambii și acordează credite cambiale cu acoperire ipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acordează împrumuturi ipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.

[256] 1—4